

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**Қазіргі халықаралық қатынастардағы экологиялық қауіпсіздік
мәселелері: Еуропа елдерінің Орталық Азияға тәжірибесі**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
Алматы, 2016

ӘОЖ
КБЖ

Баспаға әл-фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетінің Халықаралық қатынастар факультетінің Ғылыми Кеңесімен ұсынылды.

Пікір жазғандар:

Серік Р.С. – тарих ғылымдарының кандидаты, Қазақ Неміс Университетінің ғылым және инновациялық қызмет жөніндегі департаментінің директоры

Байзақова Қ.Е. – тарих ғылымдарының докторы, әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университетінің профессоры

Байкушикова Г.С.

Қазіргі халықаралық қатынастардағы экологиялық қауіпсіздік мәселелері: Еуропа елдерінің Орталық Азияға тәжірибесі / Г.С.Байкушикова.
– Алматы: Қазақ университеті, 2016.-

ISBN

Монографияда қазіргі халықаралық қатынастарда экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселесі, Еуропа елдерінің осы саладағы тәжірибесі кешенді зерттеліп, Орталық Азияда экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдары қарастырылған. Жұмыста Орталық Азия аймағындағы негізгі экологиялық қауіптер айқындалып, еуропалық тәжірибені пайдалану мүмкіндіктері ұсынылған. Монография халықаралық қатынастардағы қауіпсіздік мәселелерімен айналысатын халықаралық қатынастар мамандары, саясаттанушылар, экономистер, құқықтанушылар, студенттер, магистранттар және докторанттарға үшін қызығушылық танытады.

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	4
1 ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІКТІ ЗЕРТТЕУДІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ-ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ	17
1.1 Экологиялық қауіпсіздіктің концептуалды негіздері мен әдістері	17
1.2 Қазіргі халықаралық қатынастардағы экологиялық фактор	27
2 ЕУРОПАДА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САЯСАТТЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ ЖӘНЕ ОНЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘЖІРИБЕСІ	37
2.1 Еуропалық Одақтың экологиялық саясатының қалыптасу кезеңдері және негізгі бағыттары	38
2.2 Еуропалық Одақтың экологиялық саясатының негізгі қағидалары, тетіктері және құралдары	47
2.3 Еуропалық Одақ шеңберіндегі экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етудегі Францияның тәжірибесі	56
3 ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ЕЛДЕРІНДЕ ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САЯСАТТЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ	64
3.1 Орталық Азия аймағындағы негізгі экологиялық қауіптер	65
3.2 Орталық Азия жеке мемлекеттердің қоршаған орта бойынша саясаты, стратегиялары және жоспарлары	77
3.3 Орталық Азияда аймақтық экологиялық саясаттың қалыптасуы	95
3.4 Орталық Азияда экологиялық саясатты жүзеге асырудағы қиыншылықтар	105
4 ЕУРОПАЛЫҚ ОДАҚ ПЕН ОРТАЛЫҚ АЗИЯ ЕЛДЕРІНІҢ ЭКОЛОГИЯ САЛАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫ	113
4.1 Еуропа елдерінің Орталық Азиямен экология саласындағы ынтымақтастығының ретроспективті сараптамасы	113
4.2 Орталық Азияда еуропалық тәжірибені пайдаланудың мүмкіндіктері	122
4.3 Орталық Азия аймағында экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету жолдары	128
ҚОРЫТЫНДЫ	136
ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	141
ҚОСЫМША	149